

Päähaku, kielten kandiohjelma: portugali

Valintakoe 22.5.2019 klo 14.00–18.00

Kirjoita henkilö- ja yhteystietosi tekstaamalla.

Kirjoita nimesi latinalaisilla kirjaimilla (abcd...), älä esimerkiksi kyrillisillä kirjaimilla (абвгд...).

Jos sinulla ei ole suomalaista henkilötunnusta, kirjoita sen asemesta syntymäaikasi.

Kirjoita henkilötiedot kaikille sivuille.

Sukunimi	
Kaikki etunimet	
Henkilötunnus	
Sähköpostiosoite	
Puhelinnumero	

Tarkista sivunumeroiden avulla, että olet saanut kaikki sivut.

Koe perustuu portugalilain eurooppalaiseen varianttiin. **Ilmoita (X), jos vastaat Brasilian portugalilla.** Huomioi kuitenkin, että myös siinä on noudatettava kirjakielen sääntöjä.

Vastaa **Brasilian** portugalilla.

Kirjoita alla olevaan laatikkoon nimikirjoituksesi merkinä siitä, että olet tarkistanut edellä mainitut asiat.

Nimikirjoitus	
---------------	--

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamasi vastaukset arvostellaan, jätä alla oleva laatikko tyhjäksi.

Jos haluat, että tehtäviin kirjoittamiasi vastauksia ei arvostella, kirjoita alla olevaan laatikkoon teksti "*Haluan, että vastauksiani ei arvostella*". Tässä tapauksessa saat vastauksistasi nolla pistettä.

Arvostelusta luopuminen	
-------------------------	--

Lue huolellisesti kaikki ohjeet läpi

- Tarkista, että saamassasi koenipussa on kansilehden ja ohjesivujen (sivut 1–2) lisäksi:
 - kysymys- ja vastausosio (sivut 3–7)
 - yksi ruutupaperiarkki omia muistiinpanoja varten (konseptipaperi)
- Vastaa tehtäviin ytimekkäästi ja koekirjallisuuden ja/tai aineiston mukaisesti. Ole huolellinen, että vastaat kuhunkin tehtävään oikean aineiston perusteella.
- Kirjoita vastauksesi tehtävänannossa ilmoitetulla kielellä. Muilla kielillä kirjoitettuja vastauksia ei huomioida arvostelussa.
- Kirjoita kukin vastaus sille varattuun tilaan. Arvostelija ei huomioi merkintöjä, jotka ovat vastaukselle varatun tilan ulkopuolella.
- Kirjoita lyijykynällä ja selvällä käsialalla. Arvostelija tulkitsee tulkinnanvaraiset merkinnät vähiten pisteitä tuottavan vaihtoehdon mukaisesti.
- Voit luonnostella vastauksiasi ruutupaperille. Ruutupaperille tekemiäsi merkintöjä ei huomioida arvostelussa. Olet saanut yhden arkin ruutupaperia. Voit tarvittaessa pyytää lisää ruutupaperia valvojalta.
- Pidä koemateriaalisi niin, että lähelläsi istuvat hakijat eivät pysty katsomaan vastauksiasi ja merkintöjasi.

Pisteyttäminen

Valintakoe pisteytetään asteikolla 0–100. Näet osakohtaiset pisteet tästä:

Osa	Voit saada	Sinut voidaan valita vain, jos saat
1	0–60 pistettä	vähintään 20 pistettä
2	0–40 pistettä	vähintään 15 pistettä
yhteensä	0–100 pistettä	vähintään 50 pistettä

Mikäli et saa vaadittavaa vähimmäispistemäärää kokeen jostakin osasta, voidaan kokeesi muiden osien vastaukset jättää arvostelematta.

Kun aiot palauttaa koepaperit

Muista kirjoittaa koepaperinipun kansilehdelle allekirjoituksesi, sekä nimesi kaikille pyydetyille sivuille. Kun lähdet palauttamaan koepapereita, ota mukaasi kaikki tavarat istumapaikaltasi. Palauta kaikki saamasi paperit, myös suttupaperit, vaikket olisikaan tehnyt joitakin tehtäviä tai mitään tehtäviä. Todista henkilöllisyytesi, kun palautat paperit. Kokeen valvoja merkitsee kokeeseen osallistumisen ja koepapereiden palautuksen osallistujalistaan. Tarvittaessa saat kokeen valvojalta erillisen todistuksen valintakokeeseen osallistumisesta.

Osa 1: Portugalin kielen tuottaminen (0–60 p.)

Tehtävä 1.1 (0–20 p.)

Täydennä puuttuvat kohdat tehtävän alla annettujen vihjeiden mukaisesti.

Pisteytys: oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen.

Estou absolutamente apaixonado _1_ esta cidade. O Porto é uma caixinha de surpresas, mas estas __2__ se revelam ao primeiro olhar. É preciso descobri- _3_. A fim de que nada lhe _4_, aqui algumas dicas para fazer no Porto. *A livraria Lello* é uma das livrarias mais emblemáticas tanto do Porto como do país e do mundo inteiro. Faz parte do _5_ património histórico. O edifício histórico não é só para admirar, chegam 6_ sair cerca de _7_ mil obras por ano das estantes _8_ pelos dois pisos. _9_ fã da saga Harry Potter, saiba que esta livraria serviu de cenário inspirador à autora J.K. Rowling, _10_ viveu no Porto. O *Café Santiago* é _11_ sítio da cidade para comer francesinha, a tão adorada sandes à moda do Porto. _12_, ao longo de vários anos, o sítio de eleição para portuenses. _13_ com paciência para esperar na fila! Dar um passeio na *Ribeira do Douro*? _14_? É uma das zonas mais antigas da cidade e uma das mais bonitas também. A paisagem sobre o rio e os barcos rabelos fazem as delícias de turistas e _15_. Vai ser _16_ impossível não querer registar tudo o que por aqui vai ver. *A Aduela*, __17__, é uma das esplanadas preferidas dos portuenses. Nesta esplanada também os animais são __18_. Se os espetáculos do *Teatro Nacional São João* não lhe _19_ razão suficiente para uma visita ao teatro, pode sempre apreciar a arquitetura do edifício. Foi oficialmente inaugurado _20_ 13 de Maio de 1798 por D. João VI.

1 prepositio

2 'ei aina'

3 persoonapronomini

4 *escapar*

5 possessiivipronomini

6 prepositio

7 'kolmesataa'

8 *distribuir*, partitiivin perfekti

9 *ser*, gerundi

10 relatiivipronomini

11 *bom*, superlatiivi

12 *tornar-se*, perfekti

13 *ir*, imperatiivi, yks.3.p.

14 'Miksi?'

15 *local*, monikko

16 'melkein'

17 'puolestaan'

18 'tervetulleita'

19 *parecer*, konjunktiiivin futuuri

20 prepositio

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

10 _____

11 _____

12 _____

13 _____

14 _____

15 _____

16 _____

17 _____

18 _____

19 _____

20 _____

Tehtävä 1.2 (0–40 p.)

Käännä seuraavat lauseet portugaliksi mahdollisimman tarkasti. Älä anna vaihtoehtoja. Jos et tiedä jonkin sanan vastinetta portugaliksi, korvaa se jollakin toisella kontekstiin sopivalla sanalla; älä jätä kohtaa tyhjäksi. Arvostelussa pääpaino on portugalin kielioppiosaamisella.

Pisteytys: virheistä vähennetään 0,5–4 pistettä ja kääntämättä jätetystä lauseesta 6 pistettä. Pienin mahdollinen tehtävästä saatava pistemäärä on kuitenkin 0.

1. Haluaisin ostaa lipun Portoon menevään junaan. Moneltako huomenna on junia?

2. Ensimmäinen lähtisi varttia vaille kuusi? Vaikka matka on tärkeä, en ehkä pysty heräämään niin aikaisin aamulla.

3. Kuitenkin olisi mukava saapua perille ennen lounasta, jottei minun tarvitse syödä junassa.

4. Entä jos matkustaisin tänään? Onko se mahdollista vai onko jo liian myöhäistä?

5. Pyydän teiltä vielä yhtä palvelusta. Osaatteko sanoa, voiko junassa ladata kännykkää?

6. Nyt minulla on kiire, enkä ehdi enää tehdä sitä ennen asemalle lähtöä.

7. Siinä tapauksessa että myöhästyin, tämä lippu kelpaa seuraavaan junaan! Ihanko totta? Mahtavaa!

Osa 2: Teoria (0–40 p.)

Vastaa tehtäviin Fred Karlssonin kirjan *Yleinen kielitiede* perusteella.

Tehtävä 2.1

Mitä tarkoittavat seuraavat termit? Selitä ne lyhyesti. (0–8 p.)

a) filologia (0–2 p.)

b) diakroninen kielentutkimus (0–2 p.)

c) introspektio (0–2 p.)

d) kontrastiivinen kielentutkimus (0–2 p.)

Tehtävä 2.2

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. (0–12 p.)

a) Miten määritellään a) kuoleva ja b) uhanalainen kieli? (0–4 p.)

b) Mitä osaat kertoa indoeurooppalaisista kielistä? Mainitse ainakin neljä keskeistä indoeurooppalaisten kielten kieliryhmää. (0–4 p.)

c) Mitä tarkoitetaan pidginkielellä? (0–4 p.)

Tehtävä 2.3**Kieliopillinen tehtäväosio. (0–20 p.)**

- a) Kirjoita lauseiden viereen niitä vastaava sanajärjestystyyppi, jonka elementtejä ovat S (subjekti), V (verbi) ja O (objekti). Valitse oikea vaihtoehto seuraavista: SVO, VSO, OVS, VOS, SOV ja OSV. (0–4 p.)

Correu a maratona, o André. _____

Ontem correu o André a maratona. _____

O André, a maratona, correu. _____

O André correu a maratona. _____

- b) Anna kaksi eri tapausta portugalinkielisistä esimerkkilauseista, joista ilmenee portugalin pakollinen käänteinen sanajärjestys. (0–4 p.)

- c) Kirjoita portugalinkielisten lauseiden viereen, onko kyse nollapaikkaisesta, yksipaikkaisesta vai kaksipaikkaisesta verbistä. (0–4 p.)

Eu não conheço ninguém nesta cidade. _____

O Matias ri muito. _____

Nesta altura do ano chove pouco. _____

Onde é que o Pedro mora? _____

- d) Mitä tarkoittaa "kongruenssi"? (0–2 p.)

- e) Anna portugalinkieliset esimerkit kahdesta eri kongruenssikategoriasta. (0–4 p.)

- f) Kirjoita seuraava lause puudiagrammin muotoon lauseen alapuolella olevaan tilaan. Käytä symboleja S, NP, VP, N, V, Det, A. (0–2 p.)

O jogador marcou um golo fantástico.

Valintakokeen ennakkomateriaalit 2019:

Karlsson, Fred: Yleinen kielitiede. Gaudeamus 2015. Myös aikaisemmat painokset kelpaavat.

Lue kirjasta luvut 1 (Johdanto), 5 (Syntaksi) ja 10 (Maailman kielet).

Portugalin valintakokeen mallivastaukset 2019

Osa 1: Portugalin kielen tuottaminen (0–60 p.)

Tehtävä 1.1 (0–20 p.)

Täydennä puuttuvat kohdat tehtävän alla annettujen vihjeiden mukaisesti.
Pisteytys: oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen.

1. por
2. nem sempre
3. -las
4. escape
5. seu/nosso
6. a
7. trezentas
8. distribuídas
9. Sendo
10. que/a qual
11. o melhor
12. tem-se tornado
13. Vá
14. Porquê?
15. locais
16. quase
17. por seu lado/por sua vez
18. bem-vindos
19. parecerem
20. a/em

Tehtävä 1.2 (0–40 p.)

Käännä seuraavat lauseet portugaliksi mahdollisimman tarkasti. Älä anna vaihtoehtoja. Jos et tiedä jonkin sanan vastinetta portugaliksi, korvaa se jollakin toisella kontekstiin sopivalla sanalla; älä jätä kohtaa tyhjäksi. Arvostelussa pääpaino on portugalin kielioppiosaamisella.

Pisteytys: virheistä vähennetään 0,5–4 pistettä ja kääntämättä jätetystä lauseesta 6 pistettä.

Mallikäännökset (muitakin vaihtoehtoja on):

1. Gostava de comprar um bilhete de comboio para o Porto. A que horas há comboios amanhã?
2. O primeiro partiria a um quarto para as seis? Embora a viagem seja importante, talvez não consiga acordar tão cedo de manhã.
3. De qualquer modo, seria agradável chegar ao destino antes do almoço para que não precisasse de comer no comboio.
4. E se viajasse hoje? É possível ou já é tarde de mais?
5. Peça-lhe mais um favor. Sabe dizer se se pode carregar o telemóvel no comboio?
6. Agora tenho pressa e já não tenho tempo de o fazer antes de partir para a estação.
7. No caso de me atrasar, este bilhete é válido para o próximo comboio? É mesmo verdade?
Fantástico!

Osa 2: Teoria (0–40 p.)

Vastaa tehtäviin Fred Karlssonin kirjan *Yleinen kielitiede* perusteella.

Tehtävä 2.1

Mitä tarkoittavat seuraavat termit? Selitä ne lyhyesti. (0–8 p.)

a) filologia (0-2 p.)

Laajassa merkityksessä 'filologia' on synonyymi kielitieteelle. Filologia on kielten ja niiden järjestelmän tutkimusta.

b) diakroninen kielentutkimus (0-2 p.)

Diakronisessa kielentutkimuksessa otetaan huomioon kielen muutokset eri aikakausina, ts. se kuvaa kielen historiallista kehitystä eri ajanjaksoina.

c) introspektio (0-2 p.)

Introspektio on metodi, jonka avulla kieltä tutkitaan. Tutkija käyttää introspektion avulla hyväkseen omaa kielitaitoaan ja arviointikykyään.

d) kontrastiivinen kielentutkimus (0-2 p.)

Kontrastiivinen kielentutkimus tarkoittaa kielijärjestelmien rakenteellista vertailua, jonka avulla ennustetaan vieraassa kielessä kohdattavia oppimisvaikeuksia.

Tehtävä 2.2

Vastaa seuraaviin kysymyksiin. (0–12 p.)

a) Miten määritellään a) kuoleva ja b) uhanalainen kieli? (0-4 p.)

Vastaus:

a) Kuoleva kieli on kieli, jota lapset eivät enää omaksu ensikielenä.

b) Kieli on uhanalainen, jos sitä edelleen omaksutaan, vaikkakin vähenevässä määrin.

b) Mitä osaat kertoa indoeurooppalaisista kielistä? Mainitse ainakin neljä keskeistä indoeurooppalaisten kielten kieliryhmää. (0-4 p.)

Vastaus: Suurin osa Euroopan kielistä kuuluu tähän kielikuntaan. Maailman 10 puhutuimmasta kielestä 7 on indoeurooppalaisia. Ensisijaisia puhujia on jo yli kolmannes maapallon väestä. Neljä keskeistä ryhmää mm. germaaniset kielet, romaaniset kielet, balttilaiset kielet, slaavilaiset kielet

c) Mitä tarkoitetaan pidginkielellä? (0-4 p.)

Vastaus: Pidginkielet ovat kielikontaktien kautta syntyneitä sekakieliä, joissa sanoja ja rakenteita otetaan erityisesti vieraiden vallassaolijoiden kielestä. Vakiintunutta pidginkieltä puolestaan kutsutaan kreoliksi.

Tehtävä 2.3

Kieliopillinen tehtäväosio. (0–20 p.)

a) Kirjoita lauseiden viereen niitä vastaava sanajärjestystyyppi, jonka elementtejä ovat S (subjekti), V (verbi) ja O (objekti). Valitse oikea vaihtoehto seuraavista: SVO, VSO, OVS, VOS, ja OSV. (0-4 p.)

Vastaus: VOS, VSO, SOV, SVO

- b) Anna kaksi eri tapausta portugalinkielisistä esimerkkilauseista, joista ilmenee portugalin pakollinen käänteinen sanajärjestys. (0-4 p.)

Vastaus: esim.

Quem és tu? (kysyvällä pronomiinilla alkava kysymyslause)

"Sei a resposta", disse o rapaz. (johtolause)

(Muitakin vaihtoehtoja on.)

- c) Kirjoita portugalinkielisten lauseiden viereen, onko kyse nollapaikkaisesta yksipaikkaisesta vai kaksipaikkaisesta verbistä. (0-4 p.)

Vastaus:

conhecer = kaksipaikkainen

rir = yksipaikkainen

chover = nollapaikkainen

morar = kaksipaikkainen

- d) Mitä tarkoittaa "kongruenssi"?

Vastaus: Kongruenssi tarkoittaa tietyn muotopiirteiden määrääntymistä toisen elementin vastaavan piirteiden mukaan. Eli elementti a taipuu elementti b:n mukaan.

- e) Anna portugalinkieliset esimerkit kahdesta eri kongruenssikategoriasta. (0-4 p.)

Vastaus:

sukukongruenssi: um clima ameno

persoonakongruenssi: nós gostamos dos nossos filhos

(Muitakin kongruenssivaihtoehtoja on.)

- f) Kirjoita seuraava lause puudiagrammin muotoon lauseen alapuolella olevaan tilaan. Käytä symboleja S, NP, VP, N, V, Det, A, (0-2p.)

O jogador marcou um golo fantástico.

